

UVODNE BESEDE

Poletni čas je bil za nekaj aktivnih članov ADS precej delaven. Z veseljem vam sporočamo, da je bilo društvo pri kandidiranju na javnem razpisu o sofinanciranju dejavnosti združenj v letu 2012 uspešno, saj so nam odobrili dva programa.

Seznamamo vas z aktualnimi novicami, kot je dogovor o rabi strokovnih izrazov na Statističnem uradu RS in odpovedjo strokovne ekskurzije na Gradiščansko zaradi premajhnega števila prijav. Objavljamo razmišljanje o vlogi pristojnega ministrstva članice Ide Srebotnik. Povzemamo nekaj novic z Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Vabimo vas na konferenčni dogodek z delavnico. Tema konference je »Mednarodna primerjava slovenskega poklicnega in strokovnega izobraževanja - perspektiva razvoja kompetenc in IKT«. Vljudno vabljeni tudi na strokovno ekskurzijo Milano, Didacta Basel in Cern.

Prijetno branje do naslednjč.

Mag. Darja Zorko Mencin, odgovorna urednica (darja.zorko@gmail.com)

SOFINANCIRANJE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJ V LETU 2012

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je sredi julija – v času, ko se pripravljamo na dopuste, v izobraževanju pa že potekajo počitnice – objavilo razpis za sofinanciranje programov združenj in asociacij s področja izobraževanja odraslih v letu 2012.

Andragoško društvo Slovenije se je na razpis prijavilo z dvema programoma, to sta: **'Strokovne razprave in pogovori ADS'** in **'Andragog pri izvajanju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami'**.

Pri prvem gre za organiziranje in izpeljavo strokovnih razprav in pogovorov s področja izobraževanja odraslih in andragogike, ki naj bi potekale vsak mesec v različnih krajih po Sloveniji. Z njimi želi društvo vzdrževati dinamično in nenehno strokovno aktivnost za andragoge in andragoške delavce; z izbiro ustreznih tem omogočiti stalno spopolnjevanje andragogov in andragoških delavcev; omogočiti dialog med strokovnjaki tako andragoške stroke kot tudi s strokovnjaki iz drugih strok in področij na podlagi skupnega interesa za izobraževanje odraslih; zastopati in uveljavljati strokovna in znanstvena spoznanja s področja izobraževanja odraslih ter jih promovirati; z organiziranjem stalnih strokovnih srečanj spodbujati in razvijati srečevanje med s člani ADS in predstavniki drugih združenj na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Pri drugem programu je cilj opredeliti pomen izobraževanja v odrasli dobi za vse ciljne skupine ljudi s posebnimi potrebami, s poudarkom na specifični potreb; predstaviti didaktično metodične posebnosti za različne ciljne skupine; prikazati potrebe po specialnem andragogu na področju posebnih potreb (motnja v duševnem razvoju, gluhi, slepi, osebe po nezgodni poškodbi možganov, gibalno ovirani); začeti razpravo o potrebnosti uvajanja andragoškega dela na področju socialnega varstva in zdravstva; vnovič spodbuditi premislek o novi znanstveni disciplini – specialni in rehabilitacijski andragogiki in izobraževanju strokovnjakov na tem področju na Slovenskem; animirati predstavnike različnih ciljnih skupin za spoznavanje odraslih oseb s posebnimi potrebami ter za medsebojno sodelovanje in

sodelovanje z asociacijami za izobraževanje odraslih v Sloveniji; na koncu pa še pripraviti zbornik v elektronski obliki.

Ministrstvo je društvu odobrilo sofinanciranje obeh nalog.

Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

DOGOVOR O RABI STROKOVNIH IZRAZOV NA SURS

Pred časom sem opozoril Statistični urad RS (SURS), da v svojih publikacijah napačno uporabljajo strokovni izraz 'nadaljnje izobraževanje'. Prosil sem jih, da napako odpravijo.

Prošnjo sem utemeljil takole:

»Izraz **'nadaljnje izobraževanje'** napačno uporabljate kot sinonim za 'izobraževanje odraslih', kar pa seveda ni. V 'Terminologiji izobraževanja odraslih' (1991, ur. Z. Jelenc, str. 45-46) smo z izrazom 'nadaljnje izobraževanje' prevedli angleški 'further education', francoski 'education complementaire', nemški 'Fortbildung'. Za izobraževanje odraslih pa rabimo izraz 'nadaljevalno izobraževanje', s katerim smo prevedli angleški 'continuing education', francoski 'formation continue', nemški 'Weiterbildung', italijanski 'formazione continua' itn., s temeljnim pojasnilom: 'Izobraževanje, namenjeno osebam, ki so končale ciklus začetnega izobraževanja v otroštvu; sinonim za izobraževanje odraslih v najširšem pomenu besede (adult education)'. Že iz tega je dovolj očitno, da gre za izraza, ki sta si sicer podobna (nadaljnje, nadaljevalno), a imata različen pomen. Ker te razlike ljudje (žal tudi mnogi, ki se poklicno ukvarjajo z izobraževanjem odraslih) ne zaznavajo ali jo zaznavajo površno, je smotrno to razliko še bolj konkretno pojasniti.

Izraz **'nadaljevalno izobraževanje'** (angl. 'continuing education') je sinonim za izraz 'izobraževanje odraslih', kot tak je komplementaren pojem **'začetnemu izobraževanju'** (angl.: initial education), oba skupaj pa sestavljata celoto 'vseživljenjsko izobraževanje'. Za razliko od njega je izraz 'nadaljnje izobraževanje' (angl. 'further education') pojem in izraz, ki pomeni posodabljanje in povečevanje znanja in spretnosti, ki jih je posameznik – to je lahko tudi odrasla oseba – pridobil v temeljnem izobraževanju; ta pojem seveda ne označuje komplementarnosti začetnemu izobraževanju v konceptu vseživljenjskega učenja. Govorimo o dveh vrstah kontinuitet, ki sta:

- **'začetno izobraževanje'** in **'nadaljevalno izobraževanje'** – gre za kontinuiteto izobraževanja po času, ki označuje permanentnost izobraževanja in učenja skozi življenje, vseživljenjskost; na drugi pa
- **'temeljno izobraževanje'** in **'nadaljnje izobraževanje'** – v tem primeru gre za kontinuiteto po vsebini ali stopnjevitosti pridobivanja znanja, ki ga praviloma ima strokovno ali poklicno izobraževanje, pri tem pa ne gre le za pridobitev izobrazbene stopnje ali kvalifikacije; pri nas ga označujemo tudi z izrazi 'spopolnjevanje', 'dodatno izobraževanje', 'dopolnilno izobraževanje' itn.«

V juniju 2012 sem se sestal s štirimi predstavniki SURS-a in smo se temeljito pogovorili o vseh spornih izrazih in njihovih pomenih. Ocenjujem, da je bil sestanek uspešen in smo dosegli soglasje. Dogovorili smo se tudi, da se o morebitnih dilemah pri posameznih izrazih vnovič slišimo in da tako rešujemo morebitne nove probleme.

Da je pogovor 'padel na plodna tla' dokazuje publikacija, ki so jo izdali po tem sestanku in v kateri že uporabljajo dogovorjeno izrazje. Naslov publikacije je 'Nadaljevalno poklicno izobraževanje in usposabljanje v podjetjih'.

Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

ODPOVED STROKOVNE EKSKURZIJE NA GRADIŠČANSKO

Načrtovani dogodek – strokovno ekskurzijo na Gradiščansko, ki smo jo želeli izpeljati 5. in 6. oktobra, k udeležbi pa smo povabili tudi bralce ADEES-a, moramo žal odpovedati. Za obisk Gradiščanskega in tamkajšnjih izobraževalnih organizacij nam ni uspelo privabiti dovolj udeležencev.

Razmišljali smo tudi o izpeljavi strokovnega srečanja z majhnim številom udeležencev, saj so nam organizatorji na Gradiščanskem pripravili zelo zanimiv program. Po posvetu z nekaterimi prijavljenimi udeleženci smo se odločili, da načrtovano ekskurzijo vseeno odpovemo.

Ker ni bilo zadostnega odziva, bomo poskusili poiskati vzroke in razmislili o organizaciji ekskurzije v drugem času in morebiti z drugačnim programom. K razmišljanju bomo povabili članice in člane ADS, dobrodošle so tudi pobude in predlogi vseh, ki bi pri izbiri rešitev želeli sodelovati z nami.

Nada Ključar, predsednica Komisije ADS za družabne dejavnosti (nada.klucar@guest.arnes.si)

LAHKO ŠOLA SPLOH ŠE KAJ PRIČAKUJE OD PRISTOJNEGA MINISTRSTVA?

V septembru se je vnovič včlanila v Andragoško društvo Slovenije Ida Srebotnik, ki je bila zelo aktivna naša članica zlasti v 80-tih letih prejšnjega stoletja. Povzemamo nekaj misli iz njene kolumne, ki jo je napisala za zadnjo številko Šolskih razgledov.

Že leta si prek društvene dejavnosti prizadevam, da bi v tej državi končno razumeli, da je izobraževanje odraslih enakovreden in ravno tako pomemben proces kot je to izobraževanje mladine. Še vedno se tudi ne morem sprizjzniti, da šole ne moremo avtonomno odločati o razvoju in posodobitvi izobraževalnih programov, ki jih izvajamo, o številu dijakov, študentov in udeležencev izobraževanja odraslih in da pristojno ministrstvo ovira inovativne modele, ki jih nekateri želimo vpeljati v izobraževanje ... namesto da bi jih podpiralo.

S tem, da je šola v resnici v »službi vladajoče oblasti v državi«, se nisem mogla nikoli sprizjzniti. Vedno sem tudi našla načine in poti, da sem lahko bolj ali manj samostojno uresničevala zamisli in načrte, kar mi je uspevalo le do takrat, ko sem naletela na birokratske in neživiljenjske ovire, ki jih producira vedno znova t. i. ministrstvo, zdaj imenovano za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Že prejšnja ministrstva so bila šolstvu bolj ovira kot podpora, kar lahko trdim iz svojih izkušenj, saj sem doslej preživela kar deset ministrov, brez števila uradnikov in državnih sekretarjev, zdajšnje »superministrstvo« pa je brez primere po nestrokovnosti, nekompetenčnosti in pripraviškem načinu razmišljanja, ne dopušča nobenega dialoga, strokovnih protiargumentov, tuje so jim analize, evalvacije in kakršno koli sodelovanje.

Ravno ob zadnjih dogodkih in ukrepih ministrstva, združevanju nekaterih šol in javnih zavodov, brez poprejšnjih analiz, brez načrtov reorganizacije in dogovorov z vodstvi, sem se zamislila o tem, kakšna je pravzaprav vloga ravnateljev in direktorjev šol. Nas sploh še potrebujejo?

Ob vsem tem je kakršno koli razmišljanje o vlogi in nalogah pristojnega ministrstva za izobraževanje odveč. Takšnega kot je, torej nestrokovnega, sovražnega izobraževanju in javnim zavodom, zakonsko spornega, nerazvojnega, nedialoškega ..., šole ne potrebujemo.

Ida Srebotnik

NOVICE U3 - 8 2012

Projekt ZDUS koraka dalje

Ljubljana, 14. junij

Na posvetu Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) v Državnem svetu z naslovom *Naredimo korak naprej* so predstavili projekt *Starejši za starejše*. Od leta 2004 so v tem projektu prostovoljci opravili veliko število ur prostovoljskega dela v skrbi za tiste, ki so v stanju odvisnosti. Prostovoljci opozarjajo na stiske nemočnih starejših, ki imajo različne razsežnosti. Nevladne organizacije so najbližje ljudem v lokalni skupnosti, zato je njihova vloga neprecenljiva, so poudarili navzoči. Zato ZDUS svoja prizadevanja zdaj usmerja v ustanavljanje lokalnih interdisciplinarnih koordinacij (LIK), ki bi povezale strokovnjake in službe v lokalnem okolju. Posveta se je v imenu Slovenske UTŽO udeležila *Alijana Šantej*. (Vir: Alijana Šantej)

Če bi živeli skupaj z vnuki, bi vedeli več

Ljubljana, junij 2012

Težava starejših odraslih je predvsem v tem, da ne zvedo dovolj hitro za zanimive, nove računalniške aplikacije in za zanimive ter za njih uporabne spletne strani. Študenti in zaposleni si to vedenje predajo mimogrede in tako več kot 80 % računalniškega znanja posrkajo v svojem socialnem krogu. Pri starejših je drugače! Novi programi računalniškega izobraževanja, ki jih pripravljamo na UTŽO Ljubljana, vas bodo navajali tudi na odkrivanje za vas in vaš slog življenja pomembnih aplikacij in spletnih strani. Pa še nekaj statističnih podatkov: osebni računalnik je imelo v letu 2011 pri nas 68 % vseh gospodinjstev. Med vsemi tipi gospodinjstev, v katerih so živeli vzdrževani otroci in z njimi oba starša, je bilo 96% takih, ki so imela osebni računalnik. (Vir: SURS) Če bi živeli skupaj z vnuki, bi o zanimivih računalniških aplikacijah starejših vedeli več.

Klasični jeziki in starejši so šola mišljenja in življenja

Pariz, 23. junij 2012

Druga za drugo evropske univerze zapirajo svoje oddelke za klasične jezike, latinščino in grščino! Konec študija klasičnih jezikov pomeni predvsem konec komunikacije z nekim drugim svetom, sušenje izvira, kjer so se oblikovali temelji naših ustanov, naše misli, naše kulture, naše književnosti, torej nas samih. Vse bolj pozabljamo - pa bi jih danes tako zelo potrebovali - tudi na vrednote, iz katerih je rasla kultura Evrope (zgodovina, filozofija, gledališče, tragedija, demokracija so invencije tistega časa). Teh vrednot ne bomo več razumeli, če bo poniknila kultura starega sveta, tako drugačnega od našega, v katerem so bogovi zato, da nam pokažejo svet, kjer ni skrbi. Bogovi so zato, da nas ščitijo in nas potolažijo, ne da nam vladajo! Pierre Hadot, znameniti francoski zgodovinar antike, skozi grško filozofijo pokaže, kako je moč svet opazovati, kako misliti o svetu, kako se upravljati. Vsekakor gre za svet, kjer bi lahko bili svobodni, morda tudi bolj srečni. Klasični jeziki in filozofija so tako kot starejši šola mišljenja in življenja.

Vir: Les idées claires de Danièle Salènave. Paris: Radio France culture, 23. junij 2012.

VABILO NA KONFERENČNI DOGODEK

»MEDNARODNA PRIMERJAVA SLOVENSKEGA POKLICNEGA IN STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA - PERSPEKTIVA RAZVOJA KOMPETENC IN IKT«

V sklopu projekta Posodobitev in širitev poklicnih standardov in katalogov vas vabimo na celodnevni konferenčni dogodek z delavnico pod naslovom »**Mednarodna primerjava slovenskega poklicnega in strokovnega izobraževanja - perspektiva razvoja kompetenc in IKT**«, ki bo v **četrtek, 27. septembra 2012 od 9.30 do 14.30 na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani**, za katerega bo Fakulteta izdala uraden certifikat o udeležbi. Sama udeležba, gradivo in kosilo so brezplačni.

Na dogodku bomo predstavili izide treh raziskav med dijaki poklicnega strokovnega izobraževanja, med temi prvič v Sloveniji tudi neuradne končne rezultate mednarodne raziskave "**Natančna analiza sistemov poklicnega izobraževanja v sedmih evropskih državah**", kamor je bila vključena tudi Slovenija. O raziskavi bodo spregovorili tudi gosti iz tujine. Skupaj bomo izdelali priporočila za nadaljnji razvoj sistema poklicnega izobraževanja, s katerim bi izboljšali vpis, povečali ugled in s tem omogočili boljšo pripravljenost dijakov na delo in vseživljenjsko učenje.

VABILO NA STROKOVNO ESKURZIJO: MILANO, DIDACTA BASEL IN CERN

Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah (DOIO) in Združenje izobraževalnih institucij G.I.Z. na strokovno ekskurzijo vabita v MILANO, DIDACTO BASEL in CERN, ki bo potekala 24. – 27. oktobra 2012.

Vabijo vas na ogled največjega Hadrinskega trkalnika, kjer znanstveniki raziskujejo skrivnost nastanka sveta. Spoznajte temeljne raziskave s področja delcev, vstopite v največji svetovni fizikalni laboratorij. Odkrijte skrivnosti materije.

Organizatorji vas vabijo, da ste med prvimi, ki bodo od blizu spoznali svetovno znamenitost in raziskave, o katerih se v zadnjem času v medijih veliko govori.

Več informacij in prijavnica na naši spletni strani: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.